

רע"פ 538/21 - גמאלגנאיים נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 538/21 - א'

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: גמאלגנאיים

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה בע"פ 61434-08-20 מיום 10.12.2020 שניתן על ידי השופט העמית י' גריל, השופטת א' אלון והשופטת העמיתה -ש' שטמר

בשם המבקש: עו"ד ויסאם עראף

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה (השופט העמית י' גריל, השופטת א' אלון והשופטת העמיתה -ש' שטמר) בע"פ 61434-08-20, מיום 10.12.2020, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (השופטת ש' פיינסוד-כהן) בת"פ 65618-11-19, מיום 21.7.2020.

2. כעולה מכתב האישום המתוקן, המבקש תקף את בתו ביום 19.11.2019, כשהוא אחוז בשערות ראשה; גררה אל תוך דירתם; והכה אותה בפניה בסטירות ובמכות אגרופי. רעייתו של המבקש ביקשה לבוא לעזרת בתם, או אז החל המבקש להכות אף אותה. כתוצאה ממעשיו גרם המבקש חבלה של ממש לאשתו ולבתם.

עוד נטען כי יומיים לאחר האירוע המתואר, תקף המבקש את רעייתו בעזרת מטאטא ואיים עליה ועל בתם.

בגין מעשים אלו, יוחסו למבקש עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בבת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: *חוק העונשין*); תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין; וכן איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

3. בית משפט השלום הרשיע את המבקש, על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן.

4. בגזר דינו, שקל בית משפט השלום את חומרת מעשיו, ובייחוד את העובדה כי המבקש נהג באלימות כלפי בני ביתו, תוך שניצל את כוחו; ואת העובדה כי מעשיו באו כתגובה לעימות שהתפתח בינו לבין בתו, ולא קדם להם תכנון.

נקבע כי בשים לב להמלצת שירות המבחן, ולפיה סיכויי השיקום בעניינו של המבקש גבוהים, וכן לנוכח נטילת האחריות מצד המבקש ועברו הפלילי הנקי, ראוי לסטות ממתחם העונש ההולם את מעשיו, בשלשיקולי שיקום.

לאור זאת, גזר בית משפט השלום על המבקש צו מבחן לתקופה של 18 חודשים; צו של"צ בהיקף של 180 שעות; 6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת אלימות למעט איומים, למשך 3 שנים; וכן חודשיים מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת איומים, למשך 3 שנים.

5. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המשיבה על קולת העונש שנגזר על המבקש.

נקבע, כי לנוכח החומרה הרבה שבמעשיו והצורך כי הענישה בגין עבירות אלימות בתוך המשפחה תבטא מסר חד וברור כדי להוקיעם, הר"י שיש להחמיר בעונש שהוטל על המבקש. על כן, ובשים לב לכלל כי אין זו מדרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין עם הנאשם, גזר בית המשפט המחוזי על המבקש 7 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות; וביטל את צו השל"צ שהוטל עליו. יתר רכיבי הענישה נותרו על כנם.

6. מכאן הבקשה שלפניי, אשר יחד עמה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש עד להכרעה בבקשה.

בבקשתו למתן רשות ערעור, טוען המבקש כי בית המשפט המחוזי החמיר עמו יתר על המידה, תוך שלא נתן משקל די צרכו לסיכויי השיקום הגבוהים בעניינו.

בפרט טוען המבקש, כי נדרשת קביעה באשר לשאלה אימתי יימנע בית המשפט מסטייה לקולא ממתחם ההולם, על אף קיומם של שיקולי שיקום, וזאת לנוכח החומרה היתרה של המסכת העובדתית שבכתב האישום, העבירה בה הורשע ומידת אשמו של הנאשם, כאמור בסעיף 40ד(ב) לחוק העונשין - וכי מדובר בסוגיה עקרונית המצדיקה מתן רשות ערעור.

7. דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור תינתן במקרים חריגים בלבד, אשר מעוררים סוגיה משפטית עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או במקרים בהם עולה חשש כי נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני.

יתירה מזאת, בקשת רשות ערעור על חומרת העונש לא תתקבל אלא במקרים של סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים. בפרט, קיומו של פער בחומרת הענישה בין הערכאה הדיונית לערכאת הערעור, לא מצדיק כשלעצמו מתן רשות הערעור (רע"פ 5227/20 עומר נ' מדינת ישראל (6.8.2020)).

עמוד 2

למרות ה"מעטפת" העקרונית שהמבקש מייחס לטענותיו, הרי שהן נטועות כל כולן בדל"ת אמותיו של ענינו הפרטני.

בית משפט זה שב וקבע כי על אף חשיבותם של שיקולי שיקום, הן אינם חזות הכל, ולצידם ניצבים שיקולים נוספים, ובפרט הרתעת היחיד והרבים, עקרון הגמול והגנה על שלום הציבור (רע"פ 2486/19 נאטור נ' מדינת ישראל (11.4.2019)).

תופעת האלימות במשפחה היא תופעה נפסדת הפוגעת פגיעה קשה בתחושת הביטחון, כבודן ושלמות גופן של נשים, בתוך ביתם, מבצרם. בנסיבות העניין, משתקפת אף חומרה יתרה כשהמבקש תקף את בתו, תוך שניצל את כוחו - בעוד שבתפקידו כהורה עליו להיות למגן לבני ביתו. בהתאם לכך, נדרשת ענישה מוחשית, אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים מנקיטת אמצעי אלימות כלפי בני משפחתם (רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.1.2021)).

במקרה דנן, איני סבור כי העונש שהוטל על המבקש חורג מרמת הענישה הנוהגת. לאור חומרת מעשיו של המבקש בנסיבות העניין, מצאתי כי בית המשפט המחוזי אף הקל עמו, תוך ששקל את החרטה הכנה שהביע על מעשיו ובכונתו ליטול חלק בטיפול לאלימות במשפחה, והסתפק בהטלת עונש מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות.

8. למעלה מן הצורך אוסיף כי לגישתי המקרה שלפניי אף אינו נכנס לגדרי הסייג ולפיו לא יסטה בית המשפט ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, ככל שמידת אשמו של המבקש גבוהה או מעשיו מגלמים חומרה יתרה. בהקשר זה כבר הבעתי דעתי כי בין התנאים הקבועים בסעיף - חומרה יתרה ומידת אשמו של הנאשם - שורר יחס של "מקבילית כוחות" (סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין וכן ראו: פסק דיני בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), פס' 5 (להלן: עניין קרנדל)). כאמור, עבירות אלימות במשפחה משקפות חומרה רבה וקשה, ואין בעובדה כי מדובר בהתפרצות של המבקש, כשלעצמה, כדי לאיין חומרה זו.

9. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ממילא, מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקש.

ניתנה היום, כ"ב בשבט התשפ"א (4.2.2021).

שׁוֹפֵט